

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να διασφαλίσει την ίδια ποιότητα, προσβασιμότητα και καθολικότητα των παρεχόμενων στους πολίτες υπηρεσιών, οπουδήποτε και εάν αυτοί κατοικούν

Το διαχρονικό πρόβλημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, από τότε που δημιουργήθηκε ο θεσμός μέχρι σήμερα, είναι το γεγονός ότι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), ιδιαίτερα οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ, δεν έχουν ούτε μπορεί να αποκτήσουν το ίδιο ανθρωπογεωγραφικό μέγεθος και δεν μπορεί να έχουν τις ίδιες αρμοδιότητες και λειτουργίες, την ίδια οικονομική δυνατότητα και την ίδια διοικητική ικανότητα προώθησης της τοπικής ανάπτυξης και παροχής υπηρεσιών στους πολίτες.

Ιδιαίτερες δυσκολίες αντιμετωπίζουν οι μικροί ορεινοί και νησιωτικοί Δήμοι. Το σημαντικότερο πρόβλημά τους είναι η υποστελέχωσή τους, που έχει οξυνθεί τα τελευταία χρόνια λόγω και του τρόπου εφαρμογής του θεσμού της κινητικότητας. Οι Δήμοι αυτοί όχι μόνο δεν μπορούν να ασκήσουν τις αρμοδιότητες που αντιστοιχούν στην εφαρμογή τομεακών δημόσιων πολιτικών, αλλά και αρμοδιότητες που αφορούν βασικές οριζόντιες λειτουργίες (εκπόνηση και εκτέλεση του προϋπολογισμού, βεβαίωση και είσπραξη των εσόδων, ωρίμανση των έργων, εκπόνηση και διοίκηση των συμβάσεων, διαχείριση των συστημάτων πληροφορικής κ.ά.).

Είναι όμως αναγκαίο να μπορέσουν όλοι οι Μικροί Δήμοι να ανταποκριθούν στο θεσμικό ρόλο τους και να διασφαλιστεί η ίδια ποιότητα, προσβασιμότητα και καθολικότητα των παρεχόμενων στους πολίτες υπηρεσιών, οπουδήποτε και εάν αυτοί κατοικούν.

Για να υπηρετηθεί αυτός ο στόχος, στη διάρκεια της Μεταπολίτευσης επιδιώχθηκε η συνένωση των ΟΤΑ με τους ακόλουθους νόμους:

- Ο Ν.947/1979 με το άρθρο 16 προβλέπει ότι Δήμοι και Κοινότητες που περιλαμβάνονται σε οικιστική περιοχή μπορεί να συνενώνονται εκουσίως ή αναγκαστικώς.
- Ο Ν.1065/1980 με το άρθρο 4 προβλέπει τη δυνατότητα “Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων”.
- Ο Ν.1416/1984 με το άρθρο 12 τροποποίησε και συμπλήρωσε το άρθρο 4 του Ν.1065/1980 με διοικητικά κίνητρα και ισχυρά οικονομικά κίνητρα (αύξηση τακτικής οικονομικής ενίσχυσης, άτοκα δάνεια, επιχορήγηση αποδοχών προσωπικού).
- Ο Ν.1622/1986 με τα άρθρα 1 έως 18 προώθησε πάλι τη συνένωση των Δήμων και των Κοινοτήτων, αλλά στο πλαίσιο προσχεδιασμένων με ΚΥΑ γεωγραφικών περιοχών (ενοτήτων), με διοικητικά κίνητρα, ισχυρά

οικονομικά κίνητρα και ενδοδημοτική αποκέντρωση. (Ο Ν.1832/1989 με το άρθρο 30 τροποποίησε το άρθρο 1 του Ν.1622/1986).

- Ο Ν.2130/1994 με το άρθρο 10 προβλέπει ως κίνητρο για τη συνένωση Δήμων και Κοινοτήτων την κατάρτιση και εφαρμογή επί πενταετία ειδικού αναπτυξιακού προγράμματος, από πιστώσεις δημοσίων επενδύσεων ή άλλων πηγών.
- Ο Ν.2539/1997 ("Ι. Καποδίστριας"), δηλώνοντας στην Εισηγητική Έκθεσή του ότι δεν απέδωσαν οι θεσμοί συνεργασίας των ΟΤΑ και ότι «*τα αποτελέσματα των εθελοντικών συνενώσεων ήταν πενιχρά*», προχώρησε στην αναγκαστική συνένωση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ (από 5.775 ΟΤΑ σε 900 Δήμους και 133 Κοινότητες).
- Ο Ν.3852/2010 ("Καλλικράτης"), δηλώνοντας στην Αιτιολογική Έκθεσή του ως στόχο «*τον ουσιαστικό περιορισμό των λειτουργικών δαπανών και τις οικονομίες κλίμακας σε οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους*», προχώρησε στη συνένωση των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων σε 13 αιρετές Περιφέρειες και στην περαιτέρω συνένωση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ σε 325 Δήμους.

Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι σε όλη τη διάρκεια της Μεταπολίτευσης υπάρχει μια ροπή προς την συγκεντρωποίηση δομών και λειτουργιών και τη μεγέθυνση των ΟΤΑ, με βάση την λανθασμένη εκτίμηση ότι «το μεγαλύτερο μέγεθος πετυχαίνει οικονομίες κλίμακας, άρα είναι αποτελεσματικότερο και αποδοτικότερο», ενώ η εμπειρία από τις διοικητικές οργανώσεις δείχνει ότι σύμφωνα με τα εκάστοτε δεδομένα και τα σχετικώς επιδιωκόμενα, υπάρχει αντίστοιχο "βέλτιστο" (optimum) μέγεθος. Άλλωστε όσον αφορά τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, πρέπει μαζί με την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα χρήσης των πόρων να διασφαλίζεται η εγγύτητα παροχής των υπηρεσιών και η συμμετοχή των πολιτών.

Ιδιαίτερα χαρακτηριστική είναι η συνένωση των ΟΤΑ στα μεγάλα νησιά με το Ν.3852/2010, που δεν οδήγησε σε λειτουργικούς Δήμους και για το λόγο αυτό με τα άρθρα 154–157 του Ν.4600/2019 έγινε η κατάτμησή τους.

Επομένως, η συνένωση των ΟΤΑ έκλεισε τον κύκλο ζωής της και προκειμένου «*να διασφαλιστεί η ίδια ποιότητα, προσβασιμότητα και καθολικότητα των παρεχόμενων στους πολίτες υπηρεσιών, οπουδήποτε και εάν αυτοί κατοικούν*» απαιτείται μια διαφορετική λύση, την οποία πρέπει να αναζητήσουμε στους θεσμούς εταιρικής σχέσης, συνεργασίας, αλληλεγγύης και επικουρικότητας, όπως είναι οι σύνδεσμοι, οι κοινές υπηρεσίες, η διαδημοτική συνεργασία, η διαβαθμιδική συνεργασία και οι προγραμματικές συμβάσεις, θεσμοί που χρησιμοποιούνται και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

Με την παρούσα πολιτική, νομοθετική και επιχειρησιακή πρωτοβουλία προκρίνεται η συνδυασμένη αξιοποίηση των θεσμών των κοινών υπηρεσιών, της διαδημοτικής συνεργασίας, της διαβαθμιδικής συνεργασίας, των

προγραμματικών συμβάσεων, της κεντρικής δομής υποστήριξης και της τηλε-υποστήριξης.

Η παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία ανταποκρίνεται στη συνταγματική επιταγή του άρθρου 101 του Συντάγματος που προβλέπει ότι *«Ο κοινός νομοθέτης και η Διοίκηση, όταν δρουν κανονιστικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών και ορεινών περιοχών, μεριμνώντας για την ανάπτυξή τους»* και του άρθρου 106 του Συντάγματος που προβλέπει ότι *«..... το Κράτος προγραμματίζει και συντονίζει την οικονομική δραστηριότητα στη Χώρα, επιδιώκοντας να εξασφαλίσει την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης και την προαγωγή ιδίως της οικονομίας των ορεινών, νησιωτικών και παραμεθόριων περιοχών»*.

Επίσης, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις λαμβάνουν υπόψη:

- α) τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας (Ν. 1850/1989 – Α'114),
- β) το άρθρο 174 της Συνθήκης της Λισαβόνας, που προβλέπει την υιοθέτηση ειδικών πολιτικών και μέτρων για την εξασφάλιση της ισότητας ευκαιριών και της συνοχής με την ηπειρωτική χώρα,
- γ) το Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Μαΐου 2016 σχετικά με την πολιτική συνοχής στις ορεινές περιοχές της ΕΕ [2015/2279(INI)],
- δ) το Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 7/6/2022 σχετικά με τις νήσους της ΕΕ και την πολιτική συνοχής.

Ειδικότερα όσον αφορά τους Μικρούς Νησιωτικούς Δήμους, η παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία στηρίζεται στον Ν.4832/2021 (Α'172) *«Κύρωση κώδικα νομοθεσίας για την ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στον νησιωτικό χώρο και για τον μηχανισμό εφαρμογής, την κρατική εποπτεία και τους γενικούς όρους υλοποίησης του Μεταφορικού Ισοδυνάμου»*, που αποτελεί μια κομβική θεσμική παρέμβαση με σκοπό τη χάραξη και εφαρμογή ειδικών πολιτικών για τις νησιωτικές περιοχές, με διατομεακή, ολοκληρωμένη και προσαρμοσμένη προσέγγιση στις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών.

Επίσης, προβλέπει τη συμμετοχή της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής που έχει καθοριστικό και πολυεπίπεδο ρόλο, ως ο κεντρικός θεσμικός φορέας σχεδιασμού, συντονισμού και παρακολούθησης της νησιωτικής πολιτικής της χώρας.

Καινοτομικό στοιχείο και “κλειδί” για την επιτυχία της πρωτοβουλίας αποτελεί η εκπόνηση και εφαρμογή Προγράμματος Υποστήριξης των Μικρών Ορεινών και Νησιωτικών Δήμων, που περιλαμβάνει φάση προετοιμασίας και φάση εφαρμογής, με πρόβλεψη διασφάλισης της χρηματοδότησής του.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟ ΧΧ

Μικροί Ορεινοί και Νησιωτικοί Δήμοι

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ – Μικροί Ορεινοί Δήμοι

Άρθρο 1 – Πεδίο Εφαρμογής

Άρθρο 2 – Ορισμός και Οργάνωση των Δήμων

Άρθρο 3 – Αρμοδιότητες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ – Μικροί Νησιωτικοί Δήμοι

Άρθρο 4 – Πεδίο Εφαρμογής

Άρθρο 5 – Ορισμός και Οργάνωση των Δήμων

Άρθρο 6 – Αρμοδιότητες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ – Πρόγραμμα Υποστήριξης των Μικρών Ορεινών και Νησιωτικών Δήμων

Άρθρο 7 – Κεντρική Δομή Υποστήριξης

Άρθρο 8 – Θεσμοί Συνεργασίας του Προγράμματος Υποστήριξης

Άρθρο 9 – Εκπόνηση, Εφαρμογή και Χρηματοδότηση του Προγράμματος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ – Υποστήριξη των δημόσιων πολιτικών Ορεινότητας και Νησιωτικότητας

Άρθρο 10 – Συμβούλιο Ορεινών Περιοχών

Άρθρο 11 – Συμβούλιο Νησιωτικής πολιτικής

Άρθρο 12 – Παρατηρητήριο και Δίκτυο Ορεινών Περιοχών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ – Ειδικές ρυθμίσεις

Άρθρο 13 – Ειδικές Ρυθμίσεις για τους Μικρούς Ορεινούς και Νησιωτικούς Δήμους

Άρθρο 14 – Τελικές διατάξεις

ΒΙΒΛΙΟ ΧΧ

Μικροί Ορεινοί και Νησιωτικοί Δήμοι

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Μικροί Ορεινοί Δήμοι

Άρθρο 1

Πεδίο Εφαρμογής

1. Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α΄ είναι οι Μικροί Ορεινοί Δήμοι.
2. Η εφαρμογή ορισμένων ή του συνόλου των διατάξεων αυτών μπορεί να επεκταθεί με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), σε λοιπούς Μικρούς Ηπειρωτικούς Δήμους, εφόσον διασφαλιστούν οι προϋποθέσεις και οι αναγκαίοι πόροι για την εφαρμογή τους.

Άρθρο 2

Ορισμός και Οργάνωση των Δήμων

1. Ως Μικροί Ορεινοί Δήμοι ορίζονται οι Δήμοι του άρθρου 2β του Ν.3852/2010 (Α΄87) με μόνιμο πληθυσμό μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.¹
2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από γνώμη της ΚΕΔΕ, εκπονούνται πρότυποι Οργανισμοί Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) των Μικρών Ορεινών Δήμων, με αξιοποίηση της Μελέτης ΚΕΔΕ–ΕΕΤΑΑ «Νέο Σύστημα Κατανομής Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης»– 2022.²

Άρθρο 3

Αρμοδιότητες

1. Οι αρμοδιότητες των Μικρών Ορεινών Δήμων κατατάσσονται σε τέσσερις δέσμες αρμοδιοτήτων ως ακολούθως:
 - α) Πρώτη δέσμη αρμοδιοτήτων είναι αυτές που ασκούν όλοι οι Μικροί Ορεινοί Δήμοι με τις υπηρεσίες τους, όπως είναι οι βασικές αρμοδιότητες που αφορούν τις διοικητικές και οικονομικές λειτουργίες, τη μελέτη και κατασκευή των έργων, τη συντήρηση των τεχνικών υποδομών και των σχολικών κτιρίων, τις λειτουργίες καθαριότητας, ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης, την προστασία της δημόσιας υγείας, την εφαρμογή κοινωνικών, πολιτιστικών και

¹ Η παρ. 1 του άρθρου 2 και το άρθρο 1 του παρόντος θα επανεξεταστούν μετά την οριστικοποίηση της παρ. 2 του άρθρου 8 του Πρώτου Βιβλίου του εκπονούμενου νέου Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

² Βλέπε τις σελίδες 72–74.

αθλητικών προγραμμάτων, την προστασία του περιβάλλοντος, την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης, την αδειοδότηση επαγγελματιών και επιχειρήσεων και τις λειτουργίες των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) και των Κέντρων Κοινότητας, εφόσον διασφαλιστεί η αναγκαία ελάχιστη στελέχωση που προβλέπουν οι πρότυποι ΟΕΥ.

Στις αρμοδιότητες του προηγούμενου εδαφίου περιλαμβάνονται οι αρμοδιότητες των Δήμων του Πέμπτου Μέρους του Δευτέρου Βιβλίου, οι οποίες αφορούν τους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, τα Κοινωνικά Παντοπωλεία, τα Κέντρα Διασκέδασης και τη Βεβαίωση μόνιμης κατοικίας.³

Το Δημοτικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να ορίσει το μονομελές ή συλλογικό όργανο του Δήμου που θα ασκήσει αρμοδιότητες των Δήμων του Κεφαλαίου ΙΕ' του Έκτου Μέρους του Δευτέρου Βιβλίου, μετά από εισήγηση του Δημάρχου, ο οποίος κρίνει ότι επαρκούν για την άσκησή τους οι υπηρεσίες του Δήμου.⁴ Κατάλογος των αρμοδιοτήτων αυτών και των οργάνων άσκησής τους αναρτάται στην ιστοσελίδα του Δήμου. Η διαδικασία αυτή μπορεί να εφαρμοστεί και για νομοθετημένες αρμοδιότητες των Δήμων που δεν περιλαμβάνονται στο Κεφάλαιο ΙΕ' του Έκτου Μέρους του Δευτέρου Βιβλίου.

β) Δεύτερη δέσμη αρμοδιοτήτων είναι αυτές που είναι αναγκαίο να ασκηθούν, αλλά οι Μικροί Ορεινοί Δήμοι χρειάζονται Θεσμούς Συνεργασίας του άρθρου 8 του παρόντος, όπως είναι οι αρμοδιότητες χωροταξίας και πολεοδομίας, εκπόνησης των δημοτικών ειδικών σχεδίων δράσης και επιχειρησιακών προγραμμάτων,⁵ ψηφιακής διακυβέρνησης, ωρίμανσης και κατασκευής σύνθετων τεχνικών έργων, συντήρησης ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και βιολογικών καθαρισμών, πολιτικής προστασίας, αδειοδότησης έργων και επιχειρήσεων που απαιτεί ειδικές γνώσεις, παροχής υπηρεσιών υπερτοπικής σημασίας και συμμετοχής στην εκπόνηση και εφαρμογή αναπτυξιακών ή κοινωνικών προγραμμάτων υπερτοπικής κλίμακας ή σημασίας.

Οι αρμοδιότητες που αναλαμβάνουν οι Μικροί Ορεινοί Δήμοι και η μορφή του Θεσμού Συνεργασίας καθορίζονται κατά Περιφερειακή Ενότητα, κατά τις διατάξεις του άρθρου 9 του παρόντος.

γ) Τρίτη δέσμη αρμοδιοτήτων είναι αυτές που είναι χρήσιμο να ασκηθούν, αλλά δεν ανήκουν στις ανωτέρω δέσμες αρμοδιοτήτων και οι Μικροί Ορεινοί

³ Δεν προβλέπεται η Δημοτική Αστυνομία, διότι χρειάζεται ειδική νομοθετική ρύθμιση για ένα ολιγομελές ειδικό σώμα στους Μικρούς Ορεινούς Δήμους με καθήκοντα αστυνομίας και αγροφυλακής. Επίσης, δεν προβλέπεται το Συμβούλιο Νέων διότι προτείνεται να μεταφερθούν οι σχετικές διατάξεις στο Βιβλίο για τη Διακυβέρνηση των ΟΤΑ.

⁴ Στις αρμοδιότητες των Δήμων του Κεφαλαίου ΙΕ' του Έκτου Μέρους του Δευτέρου Βιβλίου περιλαμβάνονται οι αρμοδιότητες της παρ. 2 του άρθρου 209 του Ν.3852/2010.

⁵ Προτείνεται να προστεθεί στο Κεφάλαιο για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα ένα ξεχωριστό άρθρο για τα 19+ "Δημοτικά ειδικά σχέδια δράσης και επιχειρησιακά προγράμματα" που έχει καταγράψει η ΚΕΔΕ, περιλαμβανομένων των σχεδίων και προγραμμάτων των παρ. 15, 16, 20, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30 και 31 του άρθρου 13 του Δευτέρου Βιβλίου.

Δήμοι χρειάζονται υποστήριξη ή συνεργασία με φορέα του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, όπως είναι οι αρμοδιότητες συμμετοχής σε ανταγωνιστικά προγράμματα της Ε.Ε., η εκμετάλλευση της ακίνητης περιουσίας τους, η αξιοποίηση των Α.Π.Ε. και των φυσικών πόρων της περιοχής, η τουριστική προβολή της και η προσέλκυση παραγωγικών επενδύσεων.

Το Δημοτικό Συμβούλιο, μετά από εισήγηση του Δημάρχου, αποφασίζει τη μορφή της υποστήριξης ή συνεργασίας αυτής, εκ των προβλεπόμενων στην παρ. 3 (εδάφια στ', η', θ', ι', ιβ', ιγ', ιδ', ιε', ιστ') του άρθρου 31 του Τρίτου Μέρους του Δευτέρου Βιβλίου.

δ) Τέταρτη δέσμη αρμοδιοτήτων είναι αυτές που ασκούνται από δημόσιο φορέα υπερκείμενου διοικητικού επιπέδου (Φορέα της Κεντρικής Διοίκησης, Αποκεντρωμένη Διοίκηση, Περιφέρεια) και ανατίθεται από αυτόν τον δημόσιο φορέα σε Μικρό Ορεινό Δήμο η άσκηση μιας ή περισσοτέρων εκ των αρμοδιοτήτων αυτών, με τη σύμφωνη γνώμη του Δημοτικού Συμβουλίου, μετά από εισήγηση του Δημάρχου. Η ανάθεση αυτή γίνεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του δημοσίου φορέα και περιέχει τους όρους και τους πόρους για την άσκησή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Μικροί Νησιωτικοί Δήμοι

Άρθρο 4

Πεδίο Εφαρμογής

1. Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Β΄ είναι οι Μικροί Νησιωτικοί Δήμοι.
2. Η εφαρμογή ορισμένων ή του συνόλου των διατάξεων αυτών μπορεί να επεκταθεί με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), σε Μεσαίους Νησιωτικούς Δήμους, εφόσον διασφαλιστούν οι προϋποθέσεις και οι αναγκαίοι πόροι για την εφαρμογή τους.

Άρθρο 5

Ορισμός και Οργάνωση των Δήμων

1. Ως Μικροί Νησιωτικοί Δήμοι ορίζονται οι Νησιωτικοί Δήμοι που έχουν μόνιμο πληθυσμό μέχρι τρεις χιλιάδες πεντακόσιους (3.500) κατοίκους σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Ως Μεσαίοι Νησιωτικοί Δήμοι ορίζονται οι Νησιωτικοί Δήμοι με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων πεντακοσίων (3.500) και μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους σύμφωνα με την τελευταία απογραφή.
2. Οι Νησιωτικοί Δήμοι με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων πεντακοσίων (3.500) κατοίκων και οι Ηπειρωτικοί Δήμοι, οι οποίοι έχουν ως δημοτικές ενότητες Νησιά με μόνιμο πληθυσμό μέχρι τρεις χιλιάδες

πεντακόσιους (3.500) κατοίκους, εφαρμόζουν τις διατάξεις του παρόντος για τις δομές αυτών των δημοτικών ενοτήτων και για την υλοποίηση των δημόσιων πολιτικών σε αυτές.

3. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος λαμβάνεται υπόψη η αρχή της διπλής νησιωτικότητας και γενικότερα οι ιδιαιτερότητες της νησιωτικότητας σε επίπεδο επιμέρους διοικητικής ενότητας, με στόχο την αποτελεσματική διοικητική, αναπτυξιακή και κοινωνική υποστήριξή της.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, μετά από γνώμη της ΚΕΔΕ, εκπονούνται πρότυποι Οργανισμοί Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) των Μικρών Νησιωτικών Δήμων, με αξιοποίηση της Μελέτης ΚΕΔΕ–ΕΕΤΑΑ «Νέο Σύστημα Κατανομής Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης»– 2022. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι κατευθύνσεις οργάνωσης των δομών των δημοτικών ενοτήτων των παρ. 2 και 3 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 6

Αρμοδιότητες

1. Οι αρμοδιότητες των Μικρών Νησιωτικών Δήμων κατατάσσονται σε τέσσερις δέσμες αρμοδιοτήτων ως ακολούθως:

α) Πρώτη δέσμη αρμοδιοτήτων είναι αυτές που ασκούν όλοι οι Μικροί Νησιωτικοί Δήμοι με τις υπηρεσίες τους, όπως είναι οι βασικές αρμοδιότητες που αφορούν τις διοικητικές και οικονομικές λειτουργίες, τη μελέτη και κατασκευή των έργων, τη συντήρηση των τεχνικών υποδομών και των σχολικών κτιρίων, τις λειτουργίες καθαριότητας, ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης, την προστασία της δημόσιας υγείας, την εφαρμογή κοινωνικών, πολιτιστικών και αθλητικών προγραμμάτων, την προστασία του περιβάλλοντος, την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης, την αδειοδότηση επαγγελματιών και επιχειρήσεων και τις λειτουργίες των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) και των Κέντρων Κοινότητας, εφόσον διασφαλιστεί η αναγκαία ελάχιστη στελέχωση που προβλέπουν οι πρότυποι ΟΕΥ.

Στις αρμοδιότητες του προηγούμενου εδαφίου περιλαμβάνονται οι αρμοδιότητες των Δήμων του Πέμπτου Μέρους του Δευτέρου Βιβλίου, οι οποίες αφορούν τους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, τη Δημοτική Αστυνομία, τα Κοινωνικά Παντοπωλεία, τα Κέντρα Διασκέδασης και τη Βεβαίωση μόνιμης κατοικίας.⁶

Το Δημοτικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να ορίσει το μονομελές ή συλλογικό όργανο του Δήμου που θα ασκήσει αρμοδιότητες των Δήμων του Κεφαλαίου ΙΕ΄ του Έκτου Μέρους του Δευτέρου Βιβλίου, μετά από εισήγηση του Δημάρχου, ο οποίος κρίνει ότι επαρκούν για την άσκησή τους οι υπηρεσίες

⁶ Δεν προβλέπεται το Συμβούλιο Νέων διότι προτείνεται να μεταφερθούν οι σχετικές διατάξεις στο Βιβλίο για τη Διακυβέρνηση των ΟΤΑ.

του Δήμου.⁷ Κατάλογος των αρμοδιοτήτων αυτών και των οργάνων άσκησής τους αναρτάται στην ιστοσελίδα του Δήμου. Η διαδικασία αυτή μπορεί να εφαρμοστεί και για νομοθετημένες αρμοδιότητες των Δήμων που δεν περιλαμβάνονται στο Κεφάλαιο ΙΕ΄ του Έκτου Μέρους του Δευτέρου Βιβλίου.

β) Δεύτερη δέσμη αρμοδιοτήτων είναι αυτές που είναι αναγκαίο να ασκηθούν, αλλά οι Μικροί Νησιωτικοί Δήμοι χρειάζονται Θεσμούς Συνεργασίας του άρθρου 8 του παρόντος, όπως είναι οι αρμοδιότητες χωροταξίας και πολεοδομίας, εκπόνησης των δημοτικών ειδικών σχεδίων δράσης και επιχειρησιακών προγραμμάτων,⁸ ψηφιακής διακυβέρνησης, ωρίμανσης και κατασκευής σύνθετων τεχνικών έργων, συντήρησης ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και βιολογικών καθαρισμών, πολιτικής προστασίας, αδειοδότησης έργων και επιχειρήσεων που απαιτεί ειδικές γνώσεις, παροχής υπηρεσιών υπερτοπικής σημασίας και συμμετοχής στην εκπόνηση και εφαρμογή αναπτυξιακών ή κοινωνικών προγραμμάτων υπερτοπικής κλίμακας ή σημασίας.

Οι αρμοδιότητες που αναλαμβάνουν οι Μικροί Νησιωτικοί Δήμοι και η μορφή του Θεσμού Συνεργασίας καθορίζονται κατά Περιφερειακή Ενότητα, κατά τις διατάξεις του άρθρου 9 του παρόντος.

γ) Τρίτη δέσμη αρμοδιοτήτων είναι αυτές που είναι χρήσιμο να ασκηθούν, αλλά δεν ανήκουν στις ανωτέρω δέσμες αρμοδιοτήτων και οι Μικροί Νησιωτικοί Δήμοι χρειάζονται υποστήριξη ή συνεργασία με φορέα του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, όπως είναι οι αρμοδιότητες συμμετοχής σε ανταγωνιστικά προγράμματα της Ε.Ε., η εκμετάλλευση της ακίνητης περιουσίας τους, η αξιοποίηση των Α.Π.Ε. και των φυσικών πόρων της περιοχής, η τουριστική προβολή της και η προσέλκυση παραγωγικών επενδύσεων.

Το Δημοτικό Συμβούλιο, μετά από εισήγηση του Δημάρχου, αποφασίζει τη μορφή της υποστήριξης ή συνεργασίας αυτής, εκ των προβλεπομένων στην παρ. 3 (εδάφια στ΄, η΄, θ΄, ι΄, ιβ΄, ιγ΄, ιδ΄, ιε΄, ιστ΄) του άρθρου 31 του Τρίτου Μέρους του Δευτέρου Βιβλίου.

δ) Τέταρτη δέσμη αρμοδιοτήτων είναι αυτές που ασκούνται από δημόσιο φορέα υπερκείμενου διοικητικού επιπέδου (Φορέα της Κεντρικής Διοίκησης, Αποκεντρωμένη Διοίκηση, Περιφέρεια) και ανατίθεται από αυτόν τον δημόσιο φορέα στον Μικρό Νησιωτικό Δήμο η άσκηση μιας ή περισσότερων εκ των αρμοδιοτήτων αυτών, με τη σύμφωνη γνώμη του Δημοτικού Συμβουλίου, μετά από εισήγηση του Δημάρχου. Η ανάθεση αυτή γίνεται με απόφαση του

⁷ Στις αρμοδιότητες των Δήμων του Κεφαλαίου ΙΕ΄ του Έκτου Μέρους του Δευτέρου Βιβλίου περιλαμβάνονται οι αρμοδιότητες του άρθρου 204 του Ν.3852/2010.

⁸ Προτείνεται να προστεθεί στο Κεφάλαιο για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα ένα ξεχωριστό άρθρο για τα 19+ “Δημοτικά ειδικά σχέδια δράσης και επιχειρησιακά προγράμματα” που έχει καταγράψει η ΚΕΔΕ, περιλαμβανομένων των σχεδίων και προγραμμάτων των παρ. 15, 16, 20, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30 και 31 του άρθρου 13 του Δευτέρου Βιβλίου.

αρμοδίου οργάνου του δημοσίου φορέα και περιέχει τους όρους και τους πόρους για την άσκησή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Πρόγραμμα Υποστήριξης των Μικρών Ορεινών και Νησιωτικών Δήμων

Άρθρο 7

Κεντρική Δομή Υποστήριξης

1. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕΤΑΑ συγκροτείται Κεντρική Δομή Υποστήριξης ως αυτοτελής υπηρεσία της, μετά από γνώμη της ΚΕΔΕ και συνάπτεται Προγραμματική Σύμβαση Υπουργείου Εσωτερικών – ΚΕΔΕ – ΕΕΤΑΑ για την υποστήριξη του έργου της.

2. Η Κεντρική Δομή Υποστήριξης παρέχει υποστήριξη, περιλαμβανομένης της τηλε-υποστήριξης, στους Μικρούς Ορεινούς και Νησιωτικούς Δήμους και ενδεικτικά:

α) Δημιουργεί Διαδικτυακό Πληροφοριακό Σύστημα (ΔΠΣ) για την ψηφιοποίηση των δεδομένων και της λειτουργίας των Μικρών Δήμων.

β) Υποστηρίζει τους Μικρούς Δήμους με προδιαγραφές, πρότυπα και ψηφιακά εργαλεία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους της παρ. 1.α. του άρθρου 3 και της παρ. 1.α. του άρθρου 6.

γ) Υποστηρίζει τη δημιουργία, οργάνωση και λειτουργία των Θεσμών Συνεργασίας της παρ. 1.β. του άρθρου 3 και της παρ. 1.β. του άρθρου 6.

δ) Υποστηρίζει τη συμβασιακή πολιτική των Μικρών Δήμων της παρ. 1.γ. του άρθρου 3 και της παρ. 1.γ. του άρθρου 6.

ε) Γνωμοδοτεί, εφόσον της ζητηθεί, επί των προτάσεων ανάθεσης αρμοδιοτήτων της παρ. 1.δ. του άρθρου 3 και της παρ. 1.δ. του άρθρου 6.

στ) Οργανώνει τη δικτύωση, συστηματική ενημέρωση, συνεχιζόμενη κατάρτιση και συμβουλευτική υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού των Μικρών Δήμων.

2. Το Διαδικτυακό Πληροφοριακό Σύστημα (ΔΠΣ) εγκαθίσταται στις υποδομές του Κυβερνητικού Υπολογιστικού Νέφους (Government Cloud) και έχει ως στόχο να αξιοποιήσουν όλοι οι Μικροί Δήμοι μια ενιαία υποδομή για την κάλυψη των πληροφοριακών τους απαιτήσεων.

Το ΔΠΣ απαρτίζεται από υποσυστήματα που αντιστοιχούν στις λειτουργικές περιοχές και στους λειτουργικούς τομείς των Μικρών Δήμων. Κάθε υποσύστημα προσφέρει ολοκληρωμένες υπηρεσίες, εντασσόμενο στο ΔΠΣ και αξιοποιώντας κατάλληλες διεπαφές τόσο με τα άλλα υποσυστήματα του ΔΠΣ, όσο και με υπηρεσίες εξωτερικών φορέων.

Το ΔΠΣ υποστηρίζει τη διασύνδεση των Μικρών Δήμων με άλλους φορείς της δημόσιας διοίκησης, επιτρέποντας τη συλλογή, την αποθήκευση, την

επεξεργασία και τη διακίνηση πληροφοριών, μέσω διαδικτυακών υπηρεσιών (web services).

3. Η Κεντρική Δομή Υποστήριξης μπορεί να αναλάβει ρόλο Κεντρικής Αρχής Αγορών (ΚΑΑ), της παρ. 17 του άρθρου 2 του Ν. 4412/2016, για προμήθειες, γενικές υπηρεσίες, μελέτες και τεχνικές υπηρεσίες προς όφελος των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), ιδίως των Μικρών Ορεινών και Νησιωτικών Δήμων.

4. Η Κεντρική Δομή Υποστήριξης στελεχώνεται με τακτικό και έκτακτο ως ακολούθως:

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Απαιτούνται ειδικές διατάξεις για την πρόσληψη του προσωπικού και ιδίως ειδικού επιστημονικού προσωπικού υψηλών προδιαγραφών και σημαντικής εμπειρίας.

.....

Άρθρο 8

Θεσμοί Συνεργασίας του Προγράμματος Υποστήριξης

1. Οι Θεσμοί Συνεργασίας του Προγράμματος Υποστήριξης, των οποίων τη συγκρότηση, οργάνωση και λειτουργία υποστηρίζει το Πρόγραμμα είναι:

α) η σύσταση κοινής υπηρεσίας και η σύμβαση διαδημοτικής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας των άρθρων 36 και 39 του Τρίτου Μέρους του Δευτέρου Βιβλίου,

β) ο σύνδεσμος Δήμων του άρθρου XX του ΚΚ Κεφαλαίου,

γ) η σύμβαση συνεργασίας για την άσκηση αρμοδιότητας του άρθρου 43 του Τρίτου Μέρους του Δευτέρου Βιβλίου και η προγραμματική σύμβαση για την υποστήριξη της άσκησης αρμοδιότητας που συνάπτεται από Μικρό Δήμο με φορέα της Γενικής Κυβέρνησης ή με Αναπτυξιακό Οργανισμό ή με Δίκτυο Δήμων και Περιφερειών ή με την ΕΕΤΑΑ.

δ) οι προγραμματικές συμβάσεις που συνάπτονται από τη Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με Δήμους των παρ. 1 και 2 του άρθρου 5 για την υλοποίηση δράσεων ανάπτυξης και υποστήριξης που προβλέπονται στο Ν.4832/2021 (Α'172) «Κύρωση κώδικα νομοθεσίας για την ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στον νησιωτικό χώρο και για τον μηχανισμό εφαρμογής, την κρατική εποπτεία και τους γενικούς όρους υλοποίησης του Μεταφορικού Ισοδυνάμου», καθώς και για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του άρθρου 6 του παρόντος.

2. Η χωροθέτηση, η δημιουργία και η οργάνωση των θεσμών αυτών γίνεται κατά Περιφερειακή Ενότητα (ή Περιφέρεια) με συνεκτίμηση των ακόλουθων κριτηρίων: α) την εξυπηρέτηση όσο το δυνατόν περισσότερων Μικρών Δήμων για την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, β) τη χωροθέτηση όσο το δυνατό εγγύτερα στους εξυπηρετούμενους Μικρούς Δήμους γ) την αξιοποίηση

υφιστάμενων δομών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δ) την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της λειτουργίας τους.

Άρθρο 9

Εκπόνηση, Εφαρμογή και Χρηματοδότηση του Προγράμματος

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, μετά από εισήγηση της ΕΕΤΑΑ και σύμφωνη γνώμη της ΚΕΔΕ, εκπονείται Πρόγραμμα Υποστήριξης των Μικρών Ορεινών και Νησιωτικών Δήμων, που καλείται στα επόμενα Πρόγραμμα. Το Πρόγραμμα έχει τετραετή χρονική διάρκεια (2025–2028) η οποία μπορεί με ίδια απόφαση να παραταθεί για δύο χρόνια.
2. Στρατηγικός στόχος του Προγράμματος είναι η υποστήριξη των Μικρών Ορεινών και Νησιωτικών Δήμων, περιλαμβανομένων των Δήμων της παρ. 2 του άρθρου 5, προκειμένου να διασφαλιστεί η ίδια ποιότητα, προσβασιμότητα και καθολικότητα των παρεχόμενων στους πολίτες υπηρεσιών, οπουδήποτε και εάν αυτοί κατοικούν.
3. Επιχειρησιακός σκοπός του Προγράμματος είναι η συγκρότηση, οργάνωση, στελέχωση και λειτουργία της Κεντρικής Δομής Υποστήριξης και των Θεσμών Συνεργασίας των Μικρών Ορεινών και Νησιωτικών Δήμων και η υποστήριξη αυτών για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7.
4. Το Πρόγραμμα αποτελείται από δύο Φάσεις, την Φάση Α, που είναι η Φάση Προπαρασκευής και την Φάση Β, που είναι η Φάση Εφαρμογής. Και οι δύο Φάσεις του Προγράμματος εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.
5. Η Φάση Α περιλαμβάνει, ενδεικτικά, τα ακόλουθα:
 - α) Μελέτη καθορισμού του τρόπου παροχής των Υπηρεσιών Γενικού Συμφέροντος (ΥΓΣ) και των Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) στους πολίτες των Μικρών Δήμων και ιδίως των Ορεινών και των Νησιωτικών (όπως είναι οι υπηρεσίες στους τομείς των δικτύων μεταφοράς, ενέργειας, επικοινωνιών και οι ταχυδρομικές υπηρεσίες).
 - β) Μελέτη διάγνωσης και προετοιμασίας, στην οποία περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:
 - β.1) Προσδιορισμός της αναγκαίας ελάχιστης στελέχωσης των Μικρών Δήμων σύμφωνα με τους πρότυπους ΟΕΥ.
 - β.2) Εκπόνηση μελέτης συγκρότησης, οργάνωσης, στελέχωσης και εξοπλισμού της Κεντρικής Δομής Υποστήριξης και κοστολόγηση των σχετικών επενδυτικών και λειτουργικών δαπανών.
 - β.3) Προσδιορισμός κατά Περιφερειακή Ενότητα (ή Περιφέρεια) των Θεσμών Συνεργασίας, του απαιτούμενου προσωπικού για τη

στελέχωσή τους, της οργάνωσης, της υποδομής και του αναγκαίου εξοπλισμού τους και κοστολόγηση των επενδυτικών και των λειτουργικών δαπανών τους.

γ) Μελέτη και προδιαγραφές ψηφιοποίησης των δεδομένων και των λειτουργιών των Μικρών Δήμων και εκπόνηση προγράμματος αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης των υπαλλήλων τους για την απόκτηση ψηφιακών γνώσεων και δεξιοτήτων.

δ) Εκπόνηση της Φάσης Β του Προγράμματος (με τις δράσεις, το χρονοδιάγραμμα, τον τρόπο και τον φορέα υλοποίησής τους και την κοστολόγησή τους) και διασφάλιση των πόρων για τη χρηματοδότηση του Προγράμματος.

6. Η Φάση Β περιλαμβάνει, ενδεικτικά, τα ακόλουθα:

α) Στο πλαίσιο της Προγραμματικής Σύμβασης Υπουργείου Εσωτερικών – ΚΕΔΕ – ΕΕΤΑΑ της παρ. 1 του άρθρου 7, συγκρότηση κεντρικού μηχανισμού υποστήριξης (helpdesk) για την διοίκηση – υποστήριξη της εφαρμογής – αξιολόγηση – επανατροφοδότηση του Προγράμματος.

β) Συγκρότηση, οργάνωση, στελέχωση και λειτουργία της Κεντρικής Δομής Υποστήριξης και των Θεσμών Συνεργασίας και ενίσχυση των Μικρών Δήμων που περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

β.1. Συγκρότηση και οργάνωση της Κεντρικής Δομής Υποστήριξης, διασφάλιση της υποδομής και προμήθεια του αναγκαίου εξοπλισμού της, τετραετές πρόγραμμα στελέχωσής της και πρόγραμμα αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης του προσωπικού της.

β.3. Τετραετές Πρόγραμμα στελέχωσης των Μικρών Δήμων με το αναγκαίο ελάχιστο προσωπικό της παρ. 5, εδάφιο β.1. του παρόντος άρθρου και στελέχωσης των Θεσμών Συνεργασίας του εδαφίου β.3. της ίδιας παραγράφου, οργάνωσής τους και προμήθειας του αναγκαίου εξοπλισμού τους.

β.4. Ψηφιοποίηση των δεδομένων και των λειτουργιών των Μικρών Δήμων και εφαρμογή του προγράμματος αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης των υπαλλήλων τους.

β.5. Δημιουργία του Διαδικτυακού Πληροφοριακού Συστήματος (ΔΠΣ).

β.6. Δικτύωση των αιρετών που μετέχουν στα όργανα παρακολούθησης της εφαρμογής των Θεσμών Συνεργασίας και των υπαλλήλων των Μικρών Δήμων και των Θεσμών Συνεργασίας, που αποτελούν τους αποδέκτες της παρεχόμενης υποστήριξης, με στόχο την αλληλο-ενημέρωση και την ανταλλαγή καλών πρακτικών, με διευκόλυνση της επικοινωνίας και της δικτύωσής τους μέσω τηλεδιασκέψεων και ενδοδικτύου (intranet).

- β.7. Πρόγραμμα ενημέρωσης και δημοσιότητας για την ενημέρωση των πολιτών και τη διαμόρφωση των αναγκαίων εταιρικών σχέσεων και συνεργειών.
7. Το Πρόγραμμα Υποστήριξης των Μικρών Ορεινών και Νησιωτικών Δήμων περιλαμβάνει και δράσεις Τεχνικής Βοήθειας των Δήμων για την ωρίμανση και εφαρμογή των συγχρηματοδοτούμενων έργων και δράσεών τους, με την υποστήριξη της ΕΕΤΑΑ, της ΜΟΔ, των Δικτύων Δήμων και των Αναπτυξιακών Οργανισμών.
8. Οι επενδύσεις που απαιτούνται για τη δημιουργία της Κεντρικής Δομής Υποστήριξης και των Θεσμών Συνεργασίας (όπως κτιριακή υποδομή, εξοπλισμός γραφείων και οχήματα) χρηματοδοτούνται από Ειδικό Επενδυτικό Πρόγραμμα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) του Υπουργείου Εσωτερικών. Για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών της Κεντρικής Δομής Υποστήριξης και των Θεσμών Συνεργασίας καταρτίζεται Ειδικό Πρόγραμμα Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, που προστίθεται στο ετήσιο Πρόγραμμα Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων των Δήμων.
9. Οι Μικροί Ορεινοί και Νησιωτικοί Δήμοι χρηματοδοτούν με τους δικούς τους οικονομικούς πόρους την άσκηση της πρώτης και της τρίτης δέσμης αρμοδιοτήτων των άρθρων 3 και 6 αντίστοιχα.
10. Στο πλαίσιο της Προγραμματικής Σύμβασης Υπουργείου Εσωτερικών – ΚΕΔΕ – ΕΕΤΑΑ της παρ. 1 του άρθρου 7, με σκοπό την καθοδήγηση και την παρακολούθηση της εφαρμογής του Προγράμματος, συγκροτείται επταμελής Επιτροπή στην οποία μετέχουν ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών, ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ένας εκπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ένας εκπρόσωπος της ΚΕΔΕ, ένας εκπρόσωπος της ΕΝΠΕ και ένας εκπρόσωπος της ΕΕΤΑΑ, με τους αναπληρωτές τους και ένας εμπειρογνώμονας που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών. Η Επιτροπή υποστηρίζεται από Τεχνική Γραμματεία την οποία συγκροτεί η ΕΕΤΑΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Υποστήριξη των δημόσιων πολιτικών Ορεινότητας και Νησιωτικότητας

Άρθρο 10

Συμβούλιο Ορεινών Περιοχών

1. Συστήνεται Συμβούλιο Ορεινών Περιοχών στο οποίο μετέχουν με τους αναπληρωτές τους:

- α) Ο Υπουργός Επικρατείας, αρμόδιος για τον συντονισμό του κυβερνητικού έργου, ως Πρόεδρος
 - β) ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
 - γ) ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
 - δ) ο Υπουργός Εσωτερικών
 - ε) ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας
 - στ) ο Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
 - ζ) ο Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης
 - η) δύο εκπρόσωποι της ΚΕΔΕ
 - θ) δύο εκπρόσωποι της ΕΝΠΕ
2. Το Συμβούλιο συγκροτείται με Π.Υ.Σ. Με την ίδια Πράξη καθορίζονται και οι λεπτομέρειες για τη λειτουργία του.
3. Το Συμβούλιο συγκαλείται τακτικά μία φορά το έτος, με πρόσκληση του Προέδρου του, στην οποία ορίζεται ο τόπος, ο χρόνος και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Στις συνεδριάσεις είναι δυνατό να συζητούνται έκτακτα θέματα που τίθενται από τα μέλη και γίνονται αποδεκτά από την πλειοψηφία των παρόντων.
4. Αρμοδιότητες του Συμβουλίου είναι η παροχή γνώμης για το σχεδιασμό και την αξιολόγηση της εφαρμογής της Εθνικής στρατηγικής για τις ορεινές περιοχές, το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο και τα Τοπικά Αναπτυξιακά Σχέδια ορεινών περιοχών.
5. Με απόφαση του Υπουργού Επικρατείας δύνανται να συστήνονται επιτροπές για ειδικά θέματα.
6. Στην ΕΕΤΑΑ ανατίθεται η διοικητική και τεχνική υποστήριξη του Συμβουλίου, περιλαμβανομένης της κατασκευής, συντήρησης και λειτουργίας Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος.

Άρθρο 11

Συμβούλιο Νησιωτικής πολιτικής

Το Συμβούλιο Νησιωτικής Πολιτικής έχει νομοθετηθεί με το άρθρο 12 του Ν.4832/2021 (Α'172).

Πρόταση προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής:

Στα μέλη του Συμβουλίου Νησιωτικής Πολιτικής προτείνεται να προστεθεί ως εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών ο Γενικός Γραμματέας Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης.

Άρθρο 12

Παρατηρητήριο και Δίκτυο Ορεινών Περιοχών

1. Δημιουργείται στην ΕΕΤΑΑ με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Παρατηρητήριο Ορεινών Περιοχών.
2. Σκοπός του Παρατηρητηρίου είναι η ανάπτυξη, συντήρηση και επεξεργασία δημόσιας βάσης ανοικτών δεδομένων, για την ταξινόμηση, την επεξεργασία

και τη διάθεση γεωχωρικών δεδομένων, στατιστικών και άλλων πληροφοριών για τις ορεινές περιοχές και τους Μικρούς Ορεινούς Δήμους, καθώς και η παρακολούθηση και υποστήριξη του έργου της Κεντρικής Δομής Υποστήριξης του άρθρου 7 του παρόντος.

3. Με απόφαση του Υπουργού Επικρατείας που είναι αρμόδιος για τον συντονισμό του κυβερνητικού έργου συστήνεται Δίκτυο Ορεινών περιοχών της χώρας, στο οποίο μετέχουν με εκπροσώπους τους τουλάχιστον οι Μικροί Ορεινοί Δήμοι, θεσμικοί φορείς των επιχειρήσεων, αγροτικών συνεταιρισμών και φορέων της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στις ορεινές περιοχές.

4. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζεται και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία του.

5. Το Δίκτυο συνέρχεται τουλάχιστον ετησίως σε τόπο, χρόνο και θεματολογία που καθορίζονται από τον Πρόεδρό του.

6. Το Δίκτυο Ορεινών Περιοχών εντάσσεται και λειτουργεί ως «Υποδίκτυο» του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου και υποστηρίζεται διοικητικά και τεχνικά από την ΕΕΤΑΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Ειδικές ρυθμίσεις

Άρθρο 13

Ειδικές Ρυθμίσεις για τους Μικρούς Ορεινούς και Νησιωτικούς Δήμους

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι ειδικές ρυθμίσεις αφορούν:

α) Τα ζητήματα διακυβέρνησης των Μικρών Ορεινών και Νησιωτικών Δήμων (διατάξεις του ΥΠΕΣ).

- Τα όργανα διοίκησης και η λειτουργία τους.
- Η οργάνωση / λειτουργία των υπηρεσιών και η σύνταξη του ΟΕΥ.
- Οι ειδικές χρηματοδοτήσεις της λειτουργίας των Δήμων.
- Οι ευεργετικές διατάξεις και τα κίνητρα για την προσέλκυση και παραμονή προσωπικού, για τους ειδικούς και επιστημονικούς συνεργάτες, για το πρόγραμμα κινητικότητας, τις μετατάξεις, τις αποσπάσεις κλπ.

όπως είναι οι ακόλουθες διατάξεις:

1. Τα χρηματικά διαθέσιμα του τηρούμενου στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων λογαριασμού με τίτλο «Φόρος ζύθου υπέρ Δήμων και Κοινοτήτων», αποδίδονται, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, σε Μικρούς Νησιωτικούς και Ορεινούς – μειονεκτικούς Δήμους της χώρας, κατά τις διατάξεις του άρθρου 68 του Ν.4483/2017 (Α΄107).

2. Για τους εκλεγέντες Δημάρχους «ορεινών Δήμων», όπως αυτοί αναφέρονται ονομαστικά στο Ν.3852/2010 (Α'87),⁹ δεν αναστέλλεται η επαγγελματική τους δραστηριότητα αν ο πληθυσμός του Δήμου είναι κάτω των 10.000 κατοίκων, έστω και αν η επαγγελματική δραστηριότητα θεωρείται ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του Δημάρχου, και κάθε αντίθετη διάταξη περί αυτού καταργείται (άρθρο 13, Ν.4312/2014 – Α'260).

3. Η μετάταξη ή απόσπαση υπαλλήλων σε υπηρεσίες απομακρυσμένων – παραμεθόριων περιοχών όπως ορίζονται στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, καθώς και των Ορεινών και Νησιωτικών Δήμων βάσει των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 2, 204 και 209 παρ. 1 του Ν.3852/2010 (Α' 87), διενεργείται μέσω του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας (ΕΣΚ), κατά τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν.4440/2016 (Α'224).

4. «Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 4 του Ν.4440/2016 (Α'224) προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

Ειδικά για την απόσπαση ή μετάταξη υπαλλήλου Μικρού Ορεινού ή Νησιωτικού Δήμου οποιασδήποτε ειδικότητας απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του αρμοδίου για τον διορισμό οργάνου».

5. Η βαθμολογία στον πανελλήνιο γραπτό διαγωνισμό που διενεργείται από το Α.Σ.Ε.Π. των υποψηφίων των κατηγοριών Π.Ε. και Τ.Ε. προσαυξάνεται κατά σαράντα (40) μονάδες, λόγω εντοπιότητας, για τους μόνιμους κατοίκους των μικρών ηπειρωτικών και μικρών ορεινών δήμων και των νησιωτικών δήμων της περ. στ', της παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν.4765/2021 (Α'6).

6. «Οι Μικροί Ορεινοί και Νησιωτικοί Δήμοι προσλαμβάνουν προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου (ΙΔΟΧ) με τη διαδικασία των άρθρων 40 και 41 του Ν.4765/2021 (Α'6), για την κάλυψη των κενών θέσεων εργασίας τακτικού προσωπικού που έχει εγκριθεί η κάλυψή τους στο πλαίσιο του ετήσιου προγραμματισμού του Υπουργείου Εσωτερικών, μέχρι την πλήρωση των θέσεων αυτών. Η ίδια διαδικασία ακολουθείται και για την περίπτωση που καλυφθεί μέσω ΑΣΕΠ η θέση εργασίας, αλλά ο επιλεγείς δεν την αποδεχθεί και η θέση εργασίας παραμένει κενή. Το προσωπικό ΙΔΟΧ της παραγράφου αυτής δεν εντάσσεται στον ετήσιο προγραμματισμό ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης».

7. «Το προσωπικό που προσλαμβάνουν οι Μικροί Ορεινοί και Νησιωτικοί Δήμοι στις ανταποδοτικές υπηρεσίες τους με συμβάσεις ΙΔΟΧ για χρονικό διάστημα μέχρις έξι (6) μηνών δεν εντάσσεται στον ετήσιο προγραμματισμό ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης».

8. «Οι Μικροί Ορεινοί και Νησιωτικοί Δήμοι μπορούν να απασχολήσουν δικαιούχους προγραμμάτων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ)

⁹ Η παραπομπή στο Ν.3852/2010 μπορεί να τροποποιηθεί μετά την οριστικοποίηση της παρ. 2 του άρθρου 8 του Πρώτου Βιβλίου του εκπονούμενου νέου Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

σε αριθμό που δεν υπερβαίνει το είκοσι πέντε στα εκατό (25%) των θέσεων εργασίας του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας αυτών, ο οποίος έχει εκπονηθεί σύμφωνα με τους πρότυπους ΟΕΥ των άρθρων 2 και 5 του παρόντος αντίστοιχα, με μέγιστο αριθμό τα οκτώ (8) άτομα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης εκπονείται κάθε χρόνο Ειδικό Πρόγραμμα για την εφαρμογή των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου, το οποίο αξιοποιεί τα προγράμματα της ΔΥΠΑ, όπως είναι τα Προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας για νέους 18-30 ετών, τα Προγράμματα επιδότησης της εργασίας για μακροχρόνια ανέργους 45 ετών και άνω σε περιοχές με υψηλή ανεργία, οι Δράσεις για μητέρες που επιστρέφουν στην αγορά εργασίας και τα Προγράμματα απασχόλησης ανέργων άνω των 55 ετών».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

«Τροποποιείται η υπ' αρ. 1450/550/10.02.1982 απόφαση του Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως «Καθορισμός καταναλώσεως καυσίμων και λιπαντικών των Κρατικών αυτοκινήτων, Ν.Π.Δ.Δ., Οργανισμών κ.λπ.» (Β'93) και μετά την περ. δ' της παρ. 3 της απόφασης προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής:

ε) Για τα δημοτικά μηχανήματα και τα δημοτικά οχήματα των υπηρεσιών καθαριότητας και πολιτικής προστασίας κατά πενήντα στα εκατό (50%). Ο Δήμος οφείλει να τηρεί σχετικό σύστημα ελέγχου της εν λόγω κατανάλωσης λιπαντικών και καυσίμων και λιπαντικών».

β) Τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της επιχειρηματικότητας (διατάξεις των άλλων Υπουργείων).

- Οι ευεργετικές διατάξεις και τα κίνητρα για την προσέλκυση, παραμονή και στέγαση προσωπικού των υγειονομικών και των εκπαιδευτικών μονάδων.
- Τα φορολογικά κίνητρα για τις επιχειρήσεις.
- Οι Κινητές Ομάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΚΟΜΥ) κλπ, όπως είναι οι ακόλουθες διατάξεις:

1. Οι Μικροί Ορεινοί και Νησιωτικοί Δήμοι μπορούν να παρέχουν δωρεάν σίτιση και κατάλυμα διαμονής στους υπάλληλους τους, στο παραϊατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, στο ένστολο προσωπικό και στους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς, κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 του Ν.4483/2017 (Α'107).

«Η παρ. 5 του άρθρου 32 του Ν.4483/2017 τροποποιείται ως ακολούθως:

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών εκπονείται τριετές πρόγραμμα χρηματοδότησης των Δήμων της παρ. 1 για την κάλυψη των σχετικών δαπανών και καθορίζεται σύστημα παρακολούθησης των αποτελεσμάτων της εφαρμογής του άρθρου αυτού».

Άρθρο 14

Τελικές διατάξεις

1. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων των Μικρών Δήμων από τους Δήμους και τις Κοινές Υπηρεσίες στο πλαίσιο των συμβάσεων διαδημοτικής συνεργασίας, από τις Περιφέρειες στο πλαίσιο των συμβάσεων διαβαθμικής συνεργασίας και από την Κεντρική Δομή Υποστήριξης, διατηρείται η συμμετοχή των αιρετών οργάνων σύμφωνα με τις αρμοδιότητές τους τις οποίες προβλέπει ο νόμος.
2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής καθορίζεται το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα του τετραετούς προγράμματος της παρ. 6.β.3 του άρθρου 9 και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος.
3. Κάθε σχέδιο νόμου μείζονος οικονομικής ή κοινωνικής σημασίας, που αφορά την εφαρμογή δημόσιας πολιτικής με σημαντικές επιπτώσεις σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, περιέχει σε ειδικό κεφάλαιο την εξειδίκευση των ρυθμίσεων του στους Μικρούς Δήμους. Η Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Προεδρίας της Κυβέρνησης, στο πλαίσιο της αποστολής της, μεριμνά για την συμπερίληψη του κεφαλαίου αυτού κατά την νομοτεχνική επεξεργασία που αναλαμβάνει κατά τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 4622/2019 (Α'133).
4. Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, μετά από εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, συστήνεται Παρατηρητήριο για την παρακολούθηση της εφαρμογής των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου και της παροχής των Υπηρεσιών Γενικού Συμφέροντος (ΥΓΣ) και των Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) στους πολίτες των Μικρών Ορεινών και Νησιωτικών Δήμων.

ΛΟΙΠΕΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΟΥΝ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

1. Τροποποιείται η παρ. 2.β του άρθρου 74Α του Ν.3852/2010 (Α'87) με την προσθήκη στις αρμοδιότητες της Δημοτικής Επιτροπής της παράταξης των συμβάσεων, ως ακολούθως:
«β) την τροποποίηση του φυσικού ή οικονομικού αντικείμενου και των παρατάσεων συμβάσεων, σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη σε κάθε περίπτωση νομοθεσία, και την έγκριση του πρωτοκόλλου παραλαβής με αιτιολογημένη απόφασή της».
2. *«Η παρ. 1 του άρθρου 162 του Ν.3584/2007 (Α'143) τροποποιείται ως ακολούθως:*

1. Ο Δήμος μπορεί με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του να συνιστά θέση μετακλητού Ιδιαίτερου Γραμματέα Δημάρχου στον οποίο καταβάλλονται Αποδοχές Ειδικού Συνεργάτη του Δήμου».

3. «Η αρμοδιότητα της «Διαχείρισης των ανεπιτηρήτων παραγωγικών ζώων» του άρθρου 17 του Ν.4056/2012 μεταφέρεται από τους Δήμους στις Περιφέρειες, δεδομένου ότι οι Δήμοι δεν διαθέτουν κατάλληλο σχετικό προσωπικό και τεχνογνωσία».

4. «Για τις ανάγκες πολιτικής προστασίας οι Δήμοι και οι Σύνδεσμοι ειδικού σκοπού μπορούν να προσλαμβάνουν εποχικό προσωπικό με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου με διάρκεια έως έξι (6) μήνες. Για τις ανάγκες αυτές συντάσσεται πίνακας εκτάκτου προσωπικού με χρονική ισχύ (5) ετών.

Δεν επιτρέπεται η ανανέωση σύμβασης ή η σύναψη νέας σύμβασης με το ίδιο προσωπικό πριν την παρέλευση έξι (6) μηνών από την ημερομηνία λήξης της προηγούμενης.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας ρυθμίζεται η διαδικασία εκπόνησης του πίνακα εκτάκτου προσωπικού και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής».